

**Bryssel, 4. lokakuuta 2024
(OR. en)**

13987/24

**ENER 473
COMPET 980
CLIMA 331**

ILMOITUS

Lähettäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Energia-alan panos Euroopan unionin kilpailukykyyn – Draghin raportin suositusten jatkotoimet – Keskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja energia-alan panoksesta Euroopan unionin kilpailukykyyn ja Draghin raportin suositusten jatkotoimista 15. lokakuuta 2024 pidettävää liikenne-, televiestintä- ja energianeuvostoa (energia) varten.

Energia-alan panos Euroopan unionin kilpailukykyyn - Draghin raportin suositusten jatkotoimet

Eurooppa-neuvosto kehotti 17.–18. huhtikuuta 2024 pidetyssä kokouksessaan¹ laatimaan uuden Euroopan kilpailukykyohjelman ja edistämään päättäväisesti ja nopeasti työtä aidon energiaunionin luomiseksi turvaamalla runsaan, kohtuuhintaisen ja puhtaan energian saatavuus, mikä palvelee Euroopan energiaomavaraisuuden ja ilmastoneutraaliuden tavoitteita. Tämä edellyttää vahvaa energiaunionin hallintoa, kunnianhimoista sähköistämistä, jossa hyödynnetään kaikkia nollanetto- ja vähähiilisiä ratkaisuja, joustavuutta ja energiaverkkojen, digitalisaation, energian varastoinnin ja yhteenliittäntöjen laajaa käyttöönottoa ja merkittävää investoimista niihin. Euroopan komission puheenjohtaja ilmoitti heinäkuussa 2024 uudesta kilpailukykyistä teollisuutta ja laadukkaita työpaikkoja luovasta puhtaan teollisuuden ohjelmasta, joka julkistetaan komission toimikauden 100 ensimmäisen päivän aikana.

Neuvoston puheenjohtajavaltion Unkarin ensisijaisena tavoitteena on helpottaa tällaisen uuden Euroopan kilpailukykyohjelman hyväksymistä, jotta talouskasvua voidaan elvyttää ja luoda edellytykset kestäväälle kasvulle, syventää sisämarkkinoita, antaa etusija pienille ja keskisuurille yrityksille, tukea vihreää ja digitaalista siirtymää yhteistyössä eurooppalaisten talouden toimijoiden ja kansalaisten kanssa, edistää kansainvälistä yhteistyötä ja varmistaa työpaikkojen vakaus ja kestävyys.

Kohtuuhintainen energia on avainasemassa EU:n teollisuuden kilpailukykyyn kannalta. Jotta EU:n teollisuuden vahvuudet voisivat toteutua paremmin siirtymän aikana, ratkaisevassa asemassa ovat toimet, joilla varmistetaan sisämarkkinoilla puhtaan energian turvallinen ja riittävä saatavuus maailmanlaajuisesti kilpailukykyisin hinnoin.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

EU:n kunnianhimoiset ilmasto- ja energiatavoitteet voidaan saavuttaa vain, jos ne kulkevat käsi kädessä EU:n kilpailukyvyyn ja energian toimitusvarmuuden kanssa koko vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän ajan.

Mario Draghi antaa **Euroopan kilpailukyvyyn tulevaisuutta** koskevassa raportissaan² kattavan yleiskuvan Euroopan kilpailukyvyyn suurimmista haasteista ja esittää joukon toimia taloutemme elvyttämiseksi. Raportissa korostetaan, että tähän **tarvitaan mittavia investointeja**, joiden suuruus on vähintään 750–800 miljardia euroa vuodessa, ja siinä esitetään radikaalia muutosta, jonka on oltava kiireellinen ja konkreettinen. Hän huomauttaa myös, että väkiluvun pienenemisen ja työvoiman vähenemisen vuoksi kasvun aikaansaaminen edellyttää Euroopalta voimakkaampaa tuottavuuden lisäämistä.

Raportissa ehdotetaan yhteistä hiilestä irtautumista ja kilpailukykyä koskevaa suunnitelmaa, jossa kaikki politiikat olisi sovitettava yhteen EU:n tavoitteiden kanssa. Keskeisiä toimia ovat ensinnäkin loppukäyttäjien energiakustannusten alentaminen hyödyntämällä hiilestä irtautuminen ja nopeuttamalla energia-alan hiilestä irtautumista kustannustehokkaalla tavalla hyödyntäen kaikkia saatavilla olevia ratkaisuja. Toisena toimenä on vihreän siirtymän tarjoamien teollisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, muun muassa pysyminen puhtaan teknologian innovoinnin eturintamassa sekä puhtaan teknologian laajamittainen valmistus ja kiertotalous. Kolmantena toimenä on toimintaedellytysten tasapuolistaminen aloilla, jotka ovat alttiimpia ulkopuolisten toimijoiden epäreilulle kilpailulle tai joilla on kansainvälisiä kilpailijoita tiukemmat hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet.

Draghin raportissa käsitellään monia politiikanaloja. **Energia-alaa** käsittelevässä osassa Draghi korostaa alan keskeistä roolia Euroopan kilpailukyvyyn, kestävyys- ja häiriönsietokyvyn kehittämisessä. Useissa suosituksissa käsitellään EU:n kiireellisiä energiahaasteita ja todetaan sen olevan johtavassa asemassa siirryttäessä maailmanlaajuisesti puhtaaseen energiaan.

² [EU:n kilpailukyky:Tulevaisuudennäkymät – Euroopan komissio \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/energy-competitiveness-communication_en)

Raportissa esitetään vakuuttava peruste Euroopan energiamarkkinoiden uudistuksille. Sen keskeisenä sanomana on, että Euroopan pitkän aikavälin taloudellinen vahvuus liittyy kykyyn alentaa energian hintoja ja edistää kestäväää ja vähähiilistä energiajärjestelmää. **Euroopan on laskettava korkeita energian hintoja ja jatkettava samalla talouden hiilestä irtautumista.** Energiaympäristö on muuttunut peruuttamattomasti sen jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja putkiston kautta saatavan maakaasun määrä on sen vuoksi vähentynyt. Vaikka energian hinnat ovat laskeneet huomattavasti huippulukemistaan, yritykset EU:ssa joutuvat edelleen maksamaan sähköstä 2–3 kertaa ja maakaasusta 4–5 kertaa korkeamman hinnan kuin yritykset Yhdysvalloissa. Hiilestä irtautuminen voisi tarjota Euroopalle tilaisuuden ottaa johtoasema uusissa puhtaissa teknologioissa ja kiertotalousratkaisuissa sekä siirtyä sähköntuotannossa kohti turvallisia ja edullisia puhtaita energialähteitä. Tähän tilaisuuteen tarttuminen edellyttää kuitenkin sitä, että kaikki politiikat ovat EU:n hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden mukaisia. Energiakäänne on vaiheittainen, ja fossiililla polttoaineilla on kuluvan vuosikymmenen aikana edelleen keskeinen rooli energian hinnoittelussa, jolloin uhkana on loppukäyttäjille määräytyvien hintojen jatkuva vaihtelu. Hiilestä irtautumiseen liittyvät investointikustannukset ovat energiaa intensiivisesti käyttävillä EU:n teollisuudenaloilla korkeammat kuin niiden kilpailijoilla.

Draghi myös korostaa, että **Euroopan riippuvuuteen fossiilisten polttoaineiden ja kriittisten raakamineraalien tuonnista** liittyy geopolittisia riskejä. Nämä riskit kohdistuvat energiamarkkinoiden lisäksi EU:n teollisuus- ja kauppapolitiikkaan ja vaativat kattavia ratkaisuja myös energiamarkkinoiden ulkopuolella.

Draghi kannattaa raportissaan energia-alan uudistuksia, jotka voisivat lisätä markkinoiden tehokkuutta, vähentäisivät hintojen epävakautta ja edistäisivät investointeja uusiutuvaan energiaan. Näillä uudistuksilla tuettaisiin laajempia taloudellisia tavoitteita ja hiilestä irtautumisesta tulisi kilpailuetu Euroopalle, mikäli tarvittavat investoinnit ja sääntelymuutokset toteutetaan.

Neuvoston puheenjohtajavaltio Unkari järjestää kattavat jatkotoimet Draghin raportin pohjalta sekä keskustelun eri alojen panoksesta EU:n kilpailukykyyn. Ministereitä pyydetään tässä yhteydessä esittämään näkemyksensä seuraavista kysymyksistä:

- 1) Mihin Draghin energia-alaa koskevan raportin suosituksiin EU:n olisi erityisesti keskityttävä, ja miten ne voitaisiin panna täytäntöön?*
- 2) Mitkä suositukset edistäisivät eniten EU:n tavoitetta pitää energiakustannukset kohtuullisina ja kilpailukykyisinä, unohtamatta tarvetta hillestä irtautumiseen ja energiavarmuuteen?*
- 3) Suositusten täytäntöönpano edellyttää mittavia investointeja Euroopan, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla. Mitkä olisivat tehokkaimmat tavat houkutella yksityistä pääomaa investointivajeen kuromiseksi umpeen?*
